

Fundacja Burza Mózgów

Scenariusz warsztatów

Retro

Leporello

Grupa wiekowa: klasy IV-VIII

Liczba uczestników: 25 osób

Czas trwania: 60 minut

Cele: zapoznanie z techniką graficzną collage'u*, fotomontażu** oraz leporello***, doskonalenie wiedzy z zakresu historii sztuki i kultury, rozbudzenie wyobraźni i inwencji twórczej, praca indywidualna

Materiały dla grupy 25 osób:

- kartki A4 papieru kolorowego – 50 szt,
- taśma klejąca szeroka,
- gazety do wycinania,
- kolorowy papier,
- retro wydruki (do pobrania [TUTAJ](#)),
- klej w szyfcie – 25 szt,
- nożyczki – 25 szt,
- płachta malarska,
- wybrany tekst, proponujemy bajki Ignacego Krasickiego: *Rybka mała i szczupak*, *Ptaszki w klatce*, *Komar i mucha*, *Słowik i szczygieł*, *Żółw i mysz* (pobierz [TUTAJ](#))

Organizacja sali:

Warsztaty można przeprowadzić na podłodze, na płachcie malarskiej lub w ławkach. Jeśli wybierzesz drugi wariant, przygotuj jeden stolik, na którym rozłożysz wszystkie materiały do wspólnego korzystania. Jeśli pracujecie na podłodze w kole, wszystkie materiały można umieścić na środku, by każdy miał swobodny dostęp do materiałów.

*Collage (kolaż) – technika artystyczna, która polega na tworzeniu kompozycji przy wykorzystaniu różnych materiałów i faktur. Kolaż można stworzyć np. z: gazet, fotografii, własnych wydruków, kawałków materiałów. Wycięte elementy przyklejane są na papier lub inne tworzywo. Kolaż dopuszcza również dopisywanie lub domalowywanie wybraną techniką poszczególnych elementów. Słowo kolaż pochodzi od francuskiego czasownika coller (sklejać). Po raz pierwszy terminu tego użył Georges Braque i Pablo Picasso na początku XX wieku, kiedy ta starożytna technika, znana w Chinach od 200 p.n.e., stała się częścią sztuki nowoczesnej.

**Fotomontaż – obraz, który powstał z połączenia różnych fotografii. Jest to również nazwa techniki, która polega na połączeniu kilku odbitek, nakładaniu różnych elementów w programach komputerowych. Technikę tę stosuje się bardzo często przy produkcji plakatów reklamowych, czy artystycznych. Równie często pojawia się w czasopiśmie. Jest kojarzony z manipulacją. Był wykorzystywany w celach propagandowych.

***Leporello – harmonijkowa, bezoprawowa kompozycja graficzna, czyli w naszym przypadku książka. Leporello możesz zrobić na dwa sposoby: albo ze wstęgi naprzemiennie łamanego do postaci harmonijki kartonowego papieru, albo z wielu kartek tej samej wielkości, klejonych taśmą do postaci wstęgi, a następnie składanych w harmonijkę. Taki format jest stosowany np. do ulotek, programów operowych czy teatralnych. Leporello zaliczane jest do formy książkowej, kiedyś w ten sposób publikowano nuty. Nazwa pochodzi od opery Mozarta – Don Giovanni.

Podstawa programowa:

rozbudzenie kreatywności, umiejętność podejmowania twórczych decyzji,
zapoznanie z techniką projektowania graficznego.

Przed zajęciami:

- na warsztatach uczestnicy stworzą leporello oparte o wybrany schemat. Praca zostanie stworzona przy użyciu techniki collage'u i fotomontażu o charakterze retro,
- wybierz dowolny tekst wiersza lub piosenki, wydrukuj go i potnij na fragmenty.

Przebieg zajęć:

- Warsztaty rozpocznij od opowiedzenia uczestnikom, na czym polega leporello, jak powstaje. Opowiedz jaką techniką będziecie pracować. Wytlumacz, co to jest collage i fotomontaż. Co oznacza słowo retro (wstecz, w przeszłości, inspirowany dawnym tekstem i dawną grafiką).
- Każdemu uczestnikowi rozdaj dwie kartki A4 papieru kolorowego. Kartki złożcie na pół. Sklejcie je po krótszych bokach, aby powstała wstęga. Złóżcie wstęgę harmonijkowo, do formy książki leporello.
- Rozdaj każdemu uczestnikowi tekst bajki, którą zilustruje. Zapoznajcie się z tekstami. Pamiętajcie, że książka powinna mieć również stronę okładkową z tytułem i autorami (autorem tekstu i autorem wykonywanych ilustracji).
- Tekst bajki potnijcie i rozmieście w dowolnym miejscu na każdej stronie. Można wyróżnić wybrane słowa, na przykład przez zastąpienie ich większymi literami, które znajdziecie w gazetach.
- Najważniejsze jest wspieranie uczestników, motywowanie do dalszego działania i przede wszystkim nieograniczanie swobody twórczej. Istotny tutaj jest sam proces tworzenia, niekoniecznie efekt końcowy.
- Następnym krokiem do stworzenia retro leporello jest wycinanie elementów z papieru kolorowego, gazet i retro wydruków. Tworzenie prostych napisów np. imion z wycinków z gazet, komponowanie elementów na kolejnych stronach i ich przyklejanie.
- Kiedy każdy uczestnik warsztatów zakończy pracę nad swoim autorskim retro leporello, czas na prezentację dzieł. Niech każdy opowie krótko o swojej pracy. To ważna chwila dla młodego twórcy. Konfrontacja z innymi dziełami i przełamywanie bariery w mówieniu o własnych pomysłach twórczych.